

De støtteforanstaltninger, som Sverige og Danmark har gennemført til fordel for SAS, for den skade, der følger af aflysningen eller omlægningen af flyvninger efter rejsebegrænsningerne i forbindelse med COVID-19-pandemien, er forenelige med EU-retten

Eftersom SAS har en betydeligt større markedsandel end sin nærmeste konkurrent i disse to medlemsstater, udgør støtten ikke ulovlig forskelsbehandling

I april 2020 anmeldte Danmark og Sverige to særskilte støtteforanstaltninger, der begge bestod i en revolverende kreditfacilitet på maksimalt 1,5 mia. svenske kroner (SEK) til støtte for selskabet SAS AB, til Kommissionen¹. De nævnte foranstaltninger tilsigtede at yde SAS en delvis kompensation for den skade, der fulgte af aflysningen eller omlægningen af selskabets flyvninger efter indførelsen af rejsebegrænsninger i forbindelse med COVID-19-pandemien.

Ved afgørelser af 15. april 2020² og af 24. april 2020³ kvalificerede Kommissionen de anmeldte foranstaltninger som statsstøtte⁴, der var forenelig med det indre marked i medfør af artikel 107, stk. 2, litra b), TEUF. I henhold til denne bestemmelse er støtte, hvis formål er at afhjælpe skader, der er forårsaget af naturkatastrofer eller af andre usædvanlige begivenheder, forenelig med det indre marked.

Luftfartsselskabet **Ryanair anlagde sager med påstand om annullation af disse afgørelser, i hvilke sager Den Europæiske Unions Ret (Tiende Udvidede Afdeling) imidlertid frifandt Kommissionen. I denne sammenhæng bekræftede Retten for første gang lovligheden af individuelle støtteforanstaltninger, der er vedtaget med henblik på at imødegå konsekvenserne af COVID-19-pandemien**, i henhold til artikel 107, stk. 2, litra b), TEUF⁵.

Rettens bedømmelse

I første række forkastede Retten anbringendet om, at den indrømmede støtte var uforenelig med det indre marked, fordi den skulle afhjælpe de skader, som en enkelt virksomhed havde lidt. I denne forbindelse præciserede Retten, at det følger af artikel 107, stk. 2, litra b), TEUF, at støtte kan have til formål at afhjælpe skader, der er forårsaget af en usædvanlig begivenhed, selv om støtten kun begunstiger en enkelt, individuel virksomhed og ikke afhjælper alle de skader, som

¹ Den støtteforanstaltning, som Sverige har vedtaget, udgør en individuel støtte, som Sverige havde besluttet at indrømme SAS som støtteberettiget selskab i medfør af en lånegarantiordning, som tilsigtede at støtte alle svenske luftfartsselskaber i forbindelse med COVID-19-pandemien, som Sverige havde anmeldt til Kommissionen inden anmeldelsen af den individuelle støtteforanstaltning, og som Kommissionen havde godkendt den 11.4. 2020 i medfør af artikel 107, stk. 3, litra b), TEUF.

² Kommissionens afgørelse C(2020) 2416 final af 15.4.2020 om statsstøtte SA.56795 (2020/N) – Danmark – kompensation for den skade, som SAS har lidt som følge af COVID-19-pandemien.

³ Kommissionens afgørelse C(2020) 2784 final af 24.4.2020 om statsstøtte SA.57061 (2020/N) – Sverige – kompensation for den skade, som SAS har lidt som følge af COVID-19-pandemien.

⁴ Jf. artikel 107, stk. 1, TEUF.

⁵ I dom af 17.2.2021, Ryanair mod Kommissionen, sag [T-259/20](#) (jf. ligeledes pressemeddelelse [nr. 17/21](#)), foretog Retten en lignende undersøgelse af lovligheden af en statsstøtteordning vedtaget af Frankrig med henblik på at imødegå konsekvenserne af COVID-19-pandemien på det franske marked for lufttransport. I dom af 14.4.2021, Ryanair mod Kommissionen, sag [T-388/20](#) (jf. ligeledes pressemeddelelse [nr. 53/21](#)), foretog Retten en undersøgelse af en anden individuel støtteforanstaltning i henhold til artikel 107, stk. 3, litra b), TEUF.

denne begivenhed har forårsaget. **Kommissionen begik således ikke en retlig fejl alene af den grund, at støtteforanstaltningerne til fordel for SAS ikke begunstigede alle de personer, som led skade som følge af COVID-19-pandemien.**

I anden række forkastede Retten Ryanairs anbringende om, at støtteforanstaltningerne var uforholdsmæssige i forhold til den skade, som SAS havde lidt som følge af COVID-19-pandemien. Indledningsvis bemærkede Retten, at artikel 107, stk. 2, litra b), TEUF kun gør det muligt at kompensere de økonomiske skader, der direkte er forårsaget af naturkatastrofer eller af andre usædvanlige begivenheder. Når dette er sagt, **gav Kommissionen, under hensyn til pandemiens skalerbarhed og den nødvendigvis fremtidige karakter af opgørelsen af den skade, som SAS led som følge heraf, en tilstrækkeligt præcis fremstilling af en beregningsmetode til vurdering af den nævnte skade, som kunne hindre risikoen for en eventuel overkompensation**⁶. I denne sammenhæng fremhævede Retten endvidere, at Danmark og Sverige havde givet tilsagn om at foretage en efterfølgende vurdering af den skade, som SAS faktisk led, senest den 30. juni 2021 og om at kræve tilbagebetaling af den udbetalte støtte, for så vidt som denne måtte overstige nævnte skade, under hensyn til hele den støtte, som SAS ville blive indrømmet på grund af COVID-19-pandemien, herunder af udenlandske myndigheder.

I tredje række forkastede Retten anbringendet om en angivelig tilsidesættelse af princippet om forbud mod forskelsbehandling. En individuel støtte indfører på grund af sin art nemlig en forskellig behandling, eller forskelsbehandling, som er en iboende del af den nævnte foranstaltnings individuelle karakter. Hvis det gøres gældende, at en sådan individuel støtte er i strid med princippet om forbud mod forskelsbehandling, rejses der således systematisk tvivl om enhver individuel støttes forenelighed med det indre marked, selv om EU-retten tillader medlemsstaterne at yde sådan støtte, forudsat at alle de betingelser, der fremgår af artikel 107 TEUF, er opfyldt.

Selv hvis det antages, at den med de omhandlede foranstaltninger indførte forskellige behandling kan sidestilles med forskelsbehandling i medfør af dette princip, kan en sådan begrundes, når den er nødvendig, egnet og forholdsmæssig til at nå et legitimt mål. For så vidt som Ryanair ligeledes henviste til artikel 18 TEUF, fremhævede Retten endvidere, at denne bestemmelse forbyder al forskelsbehandling, der udøves på grundlag af nationalitet, inden for traktaternes anvendelsesområde, med forbehold af disses særlige bestemmelser. Eftersom artikel 107, stk. 2, litra b), TEUF ifølge Retten fremgår af de særlige bestemmelser, der er fastsat i traktaterne, fortsatte den sin undersøgelse af de omhandlede foranstaltninger på dette grundlag.

I denne forbindelse bekræftede Retten for det første, at formålet med de omhandlede foranstaltninger opfyldte de betingelser, der er fastsat i artikel 107, stk. 2, litra b), TEUF, for så vidt som nævnte formål rent faktisk er delvist at afhjælpe den skade, som SAS har lidt som følge af en usædvanlig begivenhed, nemlig COVID-19-pandemien. For det andet fastslog Retten, at **den forskellige behandling til fordel for SAS var passende til at nå målet med de nævnte foranstaltninger og ikke gik ud over, hvad der var nødvendigt for at nå dette mål, eftersom SAS havde den største markedsandel i Danmark og Sverige, og denne markedsandel var betydeligt større end markedsandelene for selskabets nærmeste konkurrent i begge lande.**

I fjerde række undersøgte Retten Kommissionens afgørelser under hensyn til den frie udveksling af tjenesteydelser og etableringsfriheden. I denne forbindelse bemærkede Retten, at **Ryanair ikke havde godtgjort, hvordan foranstaltningens eksklusive karakter kunne afskrække selskabet fra at etablere sig i Danmark eller Sverige eller fra at levere tjenesteydelser fra disse lande eller til disse lande.**

⁶ Kommissionen anførte, at omfanget af den skade, som SAS havde lidt, svarede til et »tab af merværdi«, som består i forskellen mellem indtægterne i perioden fra marts 2019 til februar 2020 og indtægterne i perioden fra marts 2020 til februar 2021, hvorfra den for det første trak de ikke afholdte variable omkostninger, som blev beregnet på grundlag af de ifaldne omkostninger i perioden fra marts 2019 til februar 2020, og for det andet fortjenstmargenen vedrørende indtægtstab. Skadens størrelse blev vurderet foreløbigt under hensyn til et fald i lufttrafikken på 50-60% i perioden fra marts 2020 til februar 2021 i forhold til perioden fra marts 2019 til februar 2020 og svarede til et beløb på 5-15 mia. SEK.

Hvad angår sag T-379/20 fastslog Retten endvidere, at den støtteforanstaltning, som Sverige havde anmeldt, var subsidær i forhold til den svenske støtteordning, som var blevet vedtaget i henhold til artikel 107, stk. 3, litra b), TEUF for at afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i Sveriges økonomi som følge af COVID-19-pandemien⁷. Retten forkastede imidlertid argumentet om, at denne foranstaltning af denne grund ikke kunne have til formål at afhjælpe en usædvanlig begivenhed som omhandlet i artikel 107, stk. 2, litra b), TEUF. I denne forbindelse præciserede Retten, at EUF-traktaten ikke er til hinder for, at artikel 107, stk. 2, litra b), TEUF og artikel 107, stk. 3, litra b), TEUF, anvendes samtidigt, for så vidt som betingelserne i hver af disse bestemmelser er opfyldt. Det forholder sig bl.a. sådan, når de faktiske forhold og omstændigheder, der giver anledning til en alvorlig forstyrrelse i økonomien, er forårsaget af en usædvanlig begivenhed.

Endelig forkastede Retten argumenterne om en angivelig tilsidesættelse af begrundelsespligten som ugrundede og fastslog, at det var uforholdsmæssigt at undersøge, om der var grundlag for anbringendet om en tilsidesættelse af de proceduremæssige rettigheder, der følger af artikel 108, stk. 2, TEUF.

BEMÆRKNING: Der kan iværksættes appel, der er begrænset til retsspørgsmål, for Domstolen til prøvelse af Rettens afgørelse inden for to måneder og ti dage efter forkyndelsen af denne.

BEMÆRKNING: Annulationssøgsmål tilsigter annulation af retsakter vedtaget af EU-institutionerne, som er i strid med EU-retten. Medlemsstater, EU-organer og borgere kan under nærmere bestemte betingelser indbringe sådanne sager for Domstolen eller Retten. Hvis sagsøgeren får medhold, annulleres retsakten. Såfremt annulationen af retsakten indebærer, at der opstår et retligt tomrum, skal dette afhjælpes af vedkommende institution.

Dette er et ikke-officielt dokument til mediernes brug og forpligter ikke Retten.

Dommene ([T-378/20](#) og [T-379/20](#)) offentliggøres på webstedet CURIA på afsigelsesdagen.

Kontakt i Presse- og Informationsafdelingen: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Billeder fra domsafsigelsen er tilgængelige via »[Europe by Satellite](#)« ☎ (+32) 2 2964106.

⁷ I dom af 17.2.2021, Ryanair mod Kommissionen, sag [T-238/20](#) (jf. ligeledes pressemeddelelse [nr. 16/21](#)), frifandt Retten Kommissionen i Ryanairs søgsmål anlagt til prøvelse af Kommissionens afgørelse, som erklærede den svenske støtteordning forenelig med det indre marked.